

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundùm quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus XXXVI. De Religiosis Domibus, ut Episcopo sint subjectæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

mobili Religiosis etiam cum licentia Superiorum assignati, multis videantur reprobati, graves tamen alij DD. intelligunt Tridentinum de libellis ad nutum Superiorum non revocabilibus, & ubi reditus non consignantur in manus Superiorum: quam interpretationem etiam approbat consuetudo.

4. Dico 2. Religiosi vi voti *Castitatis* obligantur abstinere ab omni voluntaria delectatione carnis Venerea, tam interna quam externa, etiam alias licita conjugibus. Ita enim exigit natura voti solennis, quo quis se obligat ad continentiam & castitatem perfectam. Unde si Religiosus peccet contra castitatem, duo committit peccata, luxurie scilicet & sacrilegii, quorum utrumque est mortale, nisi ob imperfectionem advertentiae vel deliberationis fiat veniale tantum; nam in re & delectatione venerea studiosè quæsitæ, vel plenè voluntariè admissa, non datur parvitas materiæ, excusans à mortali: votum verò obligat eo modo, quo obligat virtus castitatis, cui adjicitur.

5. Dico 3. Religiosi vi voti *Obedientiæ* tenentur ad omnia præstanda, quæ Superior ipsis præcipit cum voluntate obligandi sub culpa, modò præcipiat iusta & talia, quæ ad Regulam vel Institutum, quod profitentur, directè vel indirectè pertinent, atque in eo explicitè vel implicitè continentur: item tenentur ad observationem Regularum, quæ sub peccato ex intentione Fundatoris obligant. Ratio, quia obedientiæ votum Religiosos ex natura sua adstringit ad omnia præcepta Ordinis sui & Superioris, at non ultra id, ad quod Religionem certam professi voluerunt se adstringere: sed voluerunt se adstringere ad omnia & sola, quæ sunt suo Ordini conformia, & sub præcepto iunguntur. Nec obstat, quòd aliquarum Religionum, ut Societatis JESU, Regulæ præscribant, ut alumni obediant Superiori in omnibus, in quibus manifestum peccatum non cernitur, adeoque licet in Regulis non contineantur etiam implicitè; quia obedientia quoad talia non obligatoria & stricta est, sed supererogatoria & perfectissima. Qui Superiori debitè præcipienti non obedit, peccat non modò contra Religionem ob violationem voti, sed etiam contra Justitiam ob violationem juris, quod Superior & Religio in ipsum per sui traditionem obtinuit, atque contra Fidelitatem & Veracitatem ob violationem promissionis in dicta traditione inclusæ.

TITULUS XXXVI.

De Religiosis Domibus, ut Episcopo sint subiectæ.

SUMMARIUM.

1. Domus & loca Religiosa, Sacra, Pia, quid. Item Oratoria tum publica tum privata.
2. Loca Sacra & Religiosa, non verò Pia, subsunt jurisdictioni Episcopi, & quomodo.
3. Ad erigenda nova Monasteria, & Religiosorum Domicilia, quorum consensus requiritur.
4. Loca Sacra & Religiosa ad usus profanos converti non possunt absque auctoritate Ecclesiastica.

5. An & quomodo Religiosorum domus ad alia transferri possint.

Sciendum, per domos Religiosas genericè intelligi loca Divino cultui vel aliis piis usibus auctoritate Episcopi destinata, per c. 4. h. l. cificè autem loca & domicilia pietatis operibus auctoritate quidem Episcopi deputata, citra consecrationem, uti Monasteria, Collegia, & aliæ domus Regularium; item xenodochia pro peregrinis, nosocomia pro ægrotis, orphanotrophia pro orphanis, procotrophia pro mendicantibus invalidis, benevolentia pro infantibus expositis, leprosoriorum pro leprosis erecta, quæ communi nomine Hospitalia dicuntur; præterea confraternitates, congregationes &c. Si præter auctoritatem Episcopi adhibeatur simul consecratio, propriè & cificè sunt loca & domus Sacra, uti sunt beata templa, sacella, altaria, pro Divinis Officiis Misarum solennij per inunctionem deputata. Si denique neque auctoritas Episcopi, neque consecratio intervenierit, nihilominus tamen ad pia opera charitatis &c. sunt destinata, cificè & propriè loca & domus Pie appellata. Quamquam in communi usu sæpius promiscue accipiantur loca Religiosa, Sacra, & Pia. Cetera, seu loca ad orandum ordinata, si auctoritate Episcopi & in loco publico cum officio suis viam publicam erecta sint, vocantur *Publica*: si sine auctoritate Episcopi & in loco privato, v. g. in ædibus, castris, palatiis, dicuntur *Privata*. Hæc ultima sunt quidem loca Pia cificè sumpta: priora autem Religiosa, & si consecratio, Sacra. Si auctoritate Episcopi etiam sine consecratione, sunt constituta. Notum est inibi celebrare Missas, per can. an. seqq. d. 1. de Consecr. In dubio, an interveniat auctoritas Ecclesiastica, ea ex conjectura colligi potest, ut si constructa sint in formam ecclesiæ: si exstet altare fixum, & campanie: si populus absque discrimine admittatur ad Missas: si adiaceat cœmeterium &c. In Oratoriis privatis, cum Religiosa loca non sint, non debent celebrare Missas. can. 33. dist. cit. exceptis tamen Oratorijs privatis Episcoporum. c. 1. in priv. in 6. & exceptis illis, quæ exstant in Religiosorum Monasterijs, hospitij, infirmarijs, gangrijs seu villis, prædijs, & castellis, per c. eod. X. c. fin. de censib. & ibi Gonzal. Utrum Episcopi hodie, sicut poterant de Jure antiquo per can. 12. dist. cit. possint dare licentiam celebrandi Missas in Oratorijs privatis, esse per Bullam Quoniam Sancta à Clemente XI. nuper defuncto anno 1703. editam adempta est Episcopis potestas in domibus laicis erigendi, alio re portatile, ibique celebrandi, vel faciendi, celebratur; item Regularibus, ubicunque fuerint (uti Dominicani & Franciscani erat concessum. c. 10. de Privill. cit.) potestas celebrandi in altari portatili absque licentia Ordinarii, unde declaravit S. Congregatio apud P. Schmalde Person. Reb. & Jur. Ecclesi. p. 2. c. 2. n. 85. verò Clementina hæc constitutio ubique promulgata vel recepta sit, vehementer subdistinguitur in Germania.

Dico 1. Non solum Domus Sacra, sed etiam Religiosa, specificè sumptæ, non verò Pie tantum, de jure sub sunt jurisdictioni Episcopi, in cujus Diocesi existunt, nisi nempe probetur earum exemptio. c. 3. 4. 6. 7. b. t. Hæc tamen jurisdictione non extendit eò usque, ut Episcopi de rebus temporalibus ac redditibus dictorum locorum pro libitu disponere valeant, sed tantum ut ea visitare possint, rationes administrationis exigere (nisi sub immediata protectione Regum existant, aut aliter in Fundatione constitutum sit. Clem. 2. b. t. Trid. s. 22. c. 8. & de Ref.) & ut redditus applicentur ad finem ædificum destinatum. Pari modo, licet loca Pia tantum, utpote profana, non sub sint jurisdictioni Episcoporum per c. 4. cit. arg. a contrario, ipsi tamen competit potestas curandi, ut pie defunctorum voluntates executioni mandentur, atque exigendi rationes. Trid. loco cit.

Dico 2. Ut nova Monasteria, Conventus, & Domicilia Religiosorum extrui possint, requiritur 1. Consensus Episcopi. 2. Hodie fortè etiam Pontificis. 3. Parochi, vel Capituli, curam animarum in tali loco exercentis. 4. Principis & incolarum ejusdem loci. 5. Religiosorum in vicinia (& quidem, si Mendicantes sint, ad 140. annas dempto speciali privilegio) domicilia habentium, quia elemosynas per novum Monasterium, uti & acculum populi Divina, minui facile contingit. 6. Ut in novo domicilio saltem 12. Religiosi habitare, ac redditibus, vel elemosynis consuetis, competenter sustentari valeant. Pars 1. sumitur ex c. 12. caus. 18. q. 2. Trid. s. 25. de Regularibus, Pars 2. ex c. un. b. t. in 6. c. un. de Excessu Prel. in 6. & maxime ex Constit. Romanus Urbani VIII. anno 1624. edita, ubi Episcopis concessa potestas revocatur. Et quamvis P. Engel & P. König hæc Jura intelligi velint de Mendicantium novis Monasteriis, consequenter hodièdum ad erectionem novorum Monasteriorum apud Monachos & non-Mendicantes sufficeret licentiam solius Episcopi, id tamen post Constit. Insurrexerunt Innoc. X. anno 1652. editam, siubi recepta sit, defendi amplius nequit, cum expressam faciat mentionem etiam non-Mendicantium, & post repetitas Cardd. declarationes, P. Reiffenstuel ad Tit. de Eccl. edific. n. 38. cum communi, ut ait, tenet, extra Italiam & Insulas adjacentes hodie nec apud Mendicantes requiri consensum Papæ. Pars 3. & sequentes sumuntur ex Constit. Clem. VIII. Quonian ad institutum 1603. Gregorii XV. Clem. alias 1622. Innoc. XII. quæ incipit, Nuper, & Urbani VIII. cit. Vid. P. Schmalzgrueber. i. a. n. 28. Pignat. to. 1. Consult. 179. a. n. 47. Vincent. Petra to. 3. Constit. 7. Clem. IV.

Dico 3. Domus & loca Sacra, vel Religiosa, quæ nempe auctoritate Ecclesiastica sunt erecta, profanis usibus applicari sine eadem non possunt. c. 4. 5. b. t. vel mutari ad aliud pium utum. Clem. 2. eod. Trid. sess. 25. c. 8. de Ref.

Quæres, quid requiratur, ut Domus & Ecclesiæ Regularium transferri possint ad alios, si fortè priores iniqui, quibus destinatæ erant, perversè vivant? R. Tentari reformatio

debet per alios, ejusdem tamen Monasterii Religiosos: in horum defectu advocandi sunt Religiosi strictioris observantiæ, ejusdem Ordinis, ex alio Monasterio: etiam his deficientibus Religiosi alterius Ordinis: si neque per alios Regulares reformatio possit institui, ibi collocandi sunt Clerici Sæculares, ut habet communis cum Gl. & Barb. in c. 5. cit. Pontifex tamen ad hunc ordinem & hos gradus non adstringitur, sed ijs non observatis ex justa causa potest mutare Ecclesiam Regularem in Sæcularem, ac vicissim Pirhing b. t. num. 15. & P. Schmalzgrueber n. 26. eod. tit.

TITULUS XXXVII.

De Capellis Monachorum, & aliorum Religiosorum.

SUMMARIUM.

1. Per Capellam quid intelligatur.
2. An & quomodo capellas, seu beneficia curata suis Monasteriis unita, Monachi & alii Religiosi administrare possint.

Sciendum, per Capellam, cujus etymologia incerta est, licet in jure nonnunquam significetur altare in aliquo templo, vel Oratorium templo annexum, vel Oratorium seu sacra & dicula à templo separata, & quandoque omnis Ecclesia, etiam Parochialis (non tamen Collegiata) seorsim existens, ut observant Azor, Gonz. Barb. hoc tamen loco intelligi Ecclesiam Curatam, maxime Parochialem, incorporatam tamen Monasterio vel Ecclesia Regulari, & extra Monasterium positam, aut Beneficium, vel Prioratum, eidem unitum.

Dico. Quamvis Jura antiqua statuerint, ut in ejusmodi capellis, & Ecclesiis unitis, curam animarum non exercerent Monachi, utpote vitam solitariam professi, sed Clerici Sæculares, c. 1. b. t. nihilominus tamen secundum Jura recentiora permixtum est Regularibus, si Ecclesiæ parochiales eorum Monasteriis pleno jure incorporate sint, h. e. ita ut Prælatus Regularis non tantum decimas & fructus temporales talium Ecclesiarum percipiat, sed etiam principalis Rector & Parochus sit, exponere Religiosum de suo gremio, examinandum & approbandum ab Episcopo, ac per eum curam animarum exercere, subjectum tamen visitationi Episcopali quoad parochialem. Trid. s. 7. c. 7. de Ref. Si verò incorporate sint plenissimo jure, h. e. non tantum quoad temporales redditus, & quoad spiritualia, sed etiam ita, ut populus quoque in certo districtu sit ab Episcopo exemptus, nec ab isto examinari, approbari, vel visitari potest Regularis, quem exponit Prælatus in hujusmodi Ecclesiis. Trid. sess. 25. c. 11. de Regularibus. cum Prælatus sit loco Episcopi, & pro tali districtu jurisdictionem quasi-Episcopalem exerceat. Deberent tamen Religiosi in Parochiis hujusmodi & Prioratibus, si à Monasteriis dissent, non vivere solitarii, sed habere socios, c. 5. 4. b. t. c. 2. de statu Monach. quibus tamen hodie per privilegia, vel per statuta, vel per consuetudinem contrari-